Montenegro

Ill.mo et R.mo Sig.re -35- 158 141

Li Scandali à questi tempi insorti non solo per tutta Spagna, et nell'Indie orientali, et occidentali, mà ancora in Fiandra, sicome uiene auisato da Louania in Francia, et in Italia da Rauenna particolarmente in Napoli, et in altri Luoghi sopra l'opinione dell'Immaculata Concettione della Madonna, consta non esser stati cagionati dalli fedeli che con la S.ta Romana Chiesa dicono esser stata la Madonna senza peccato originale; mà da coloro che per prouare esser stata di quello macchiata inquietano il popolo, del che non solo à questi tempi insorgono scandali, mà ancora nei tempi passati, ne sono insorti grauissimi, come appare per le cose seguenti.

Robertus Gaguinus de Francorum Regum gestis lib. 9. fol. 185. refert quod in anno 1380. (che in sin' à quest'anno del 1617. sono 237. anni) Per hanc, ait, tempestatem Joannes Montesonus ordinis D. Dominici Theologus magni nominis Doctor ad populum de Diuæ Mariæ Virginis puritate concionatus, eam originali contaminatione reliquæ humanæ propaginis instar fuisse infectam disseruit quem alter eiusdem ordinis Theologus imitatus cum Rotomagi de re ipsa sermonem haberet, Ego, inquit, nisi palam ostendero Xpi Matrem paternæ originis labem, dum conciperetur, contraxisse, Huetus appellari non recuso (est enim id apud Francos nomen ridiculum) eam ob rem diu in consuetudine fuit ut eius ordinis fratres Hueti à pueris passim uocarentur: discussa in p.ntia Pontificis Innocentij VII. ueritate (procurante maxime Parisiensi Schola) Montesonus Parisium redire, et quæ de Virgine temerè prædicauerat retractare compellitur. Hæc Robertus Gaguinus.

Eadem historia, et condemnatio fusius continetur in additionibus ad Magistrum sententiarum impressis Parisijs anno 1543.

Item Thomas Walsinghamus Anglus Benedictinus in historia sua Anglicana circa annum 1389. (de quo Antonius Posebinus in suo apparatu uerbo Thomas Walsingham) sic ait, Per idem tempus in Francia fratres Prædicatores antiquam suam opinionem reassumentes de Conceptu Beatæ Mariæ Virginis, et prædicantes illam fuisse in originali peccato conceptam in tantam

eferati sunt superbiam, ut Episcopis illis indicentibus huius rei silentium no
obedire. Postremo nec Regi et Proceribus id Jubentibus parere u
Quapropter extra protectionem Regiam facti sunt, et inhibiti circuire per
more solito, ne fortè comune Vulgus ducerent in eiusdem erroris deuium
cerent Innocentes. Jussi sunt etiam intra propria se habitacula cohib
labore manuum suarum intra loca sua uiuere, egredi ~~nisi quam~~ nusquam pra
sub pena Capitali. præceptumq est eis, ne de cetero quemquam ad or
admitterent, uel reciperent sub pena præmissa, sed ipsimet ita facerent
hos qui modo uiuunt nullus esset qui eorum ordinem continuaret. H

3 Et Trithemius in chronico Sponheimense anno 1494. scribit hæc de
Anno quoque prænotato Joannes Trithemius ad petitionem Rum
pach Prioris Carmelitarum Franckfordiensis Viri optimi, et Custod
obseruantiæ Stegerrimi scripsit librum hodie Vulgatissimum de la
Annæ Matris Beatissimæ Dei genitricis, et Virginis Mariæ,
in magno prætio habetur. In cuius septimo Capite de Purissima
Dei genitricis facit mentionem. Cuius occasione surrexit quidam
Prædicatorum Vrigandus Cauponis nomine prædicator Conuentus
fordiensis, homo quidem satis doctus, sed nimium temerarius, et
Opus quantum ad puritatem Conceptionis pertinet impugnare uoluit,
contra Trithemium (occultato Scribentis nomine sub fratris
manus uocabulo) per Nuncium incertum ad illum misit, et quasi m
ceptione scripserit, satis timidè fortassis tumide increpauit. Cui Trith
in hæc Verba rescripsit. Ægre ferrem conuitia tua, et opprobria lector
nate, nisi te graui morbo animi laborare, intelligere, qui usque adeo int
se cernitur, ut experientia Medicorum Principis Æsculapij necessaria
videntur. In fine autem sic epistolam esclusit. Si Religiosus es, si frate
ritatis amator à conuitijs, et maledictis te modo cohibere non negligas,
tua prudentia contra immaculatam Dei genitricem confidas. Nisi hoc
erit tempus quo scripta tua irrisione dignissima in caput tuum reiecta
Cum his litteris et alijs latioribus Trithemius misit Virum quendam

ad Franckfordiam (erat autem in aduentu Domini) qui apud Prædicatores explo
raret subtiliter quis esset ille frater Pensans manus. Is cum illic uenisset, in
clustria usus comperit esse præfatum Lectorem Wigandum Cauponis. Hoc cum ad
Trithemium retulisset, ortum est grande Literarium inter eos bellum quod firme
per biennium inter eos durauit. Mox enim aduersus Wigandum plures Viri
Doctissimi defensores Marianæ puritatis metro scripserunt, et prosa Librum
Trithemij, et sensus eius de Conceptione eius (idest Mariæ) purissima defensantes.
Biennio tandem elapso, concordia inter Trithemium et Wigandum facta est
per Rectorem Uniuersitatis Coloniensis Vdelricum Kreitwys de Eslisigen
Doctorem Sacræ Theologiæ famosissimum, Maioris Ecclesiæ Coloniensis Canonicum
ac Archiepiscopi Consiliarium, ac per Domum (forte Thomam) de Scotia et alios
Sacræ Theologiæ Doctores, ita quod Wigandus opinionem suam contrariam puris
simæ Conceptioni Mariæ, et Trithemij opusculo abiurauit, ueniamq temeritatis
suæ petere ab ipso Trithemio compulsus fuit, et quod remissis iniurijs omnibus
alter in alterum á modo inuectionem non scriberet. Nihilominus Prædicatores pos
tea in Curia Romana sub Alexandro Papa 6º. contra Trithemium impetrare
ac laborare subdole conati sunt, sed nihil profecerunt. Habebat enim Abbas
Trithemius sibi constantissimé adherentes Uniuersitatē Parisiensem, Coloniensē
Tubingensem, totumq ordinem Carmelitarum ordinem Minorum Sacro Sanctæ
Ecclesiæ maiorem cætum Cardinalium Archiepiscopos, Episcopos, et Principes
multos, et pene omnem in Germania Clerum, ac Viros doctos, et eruditos innume
rabiles.

DE GRANADA

4 Et in historia Surij ab anno 1500. usque ad annum 1568. dicit Surius eodem anno
(scilicet 1509) apud Bernates in Heluetijs quidam instituti Dominicani inconsulto
admodum, ac temere oppugnantes immaculatam Virginis matris Conceptionem
cæperunt etiam commentitijs quibusdam Miraculis et uisionibus suam apud
uulgus opinionem tueri; Abusi ad hoc erant quodam simplici fratre Layco
qui tamen rem omnem produxit in lucem, Nonnullaq alia egerant quæ Viros
et Religiosos minime decerent, sed quia præpotens Deus Matris suæ
iniurias haud facile sinit inultas abire, Bernates zelo permoti (quippe
qui id laudis eximiæ iure tunc referebant, quod essent ultores egregij iniuriarū

Matris Dei) Lausanensem Episcopum, ut in eos inquireret hortati sunt
est inquisitio, et rei ueritate comperta quatuor primarij fratres Dominica
dati sunt, et inde flammis exusti.

5 Eandem historiam antè Surium refert eruditus quidam continuator chronici
fol. 157.

6 Praeterea Nicolaus Baselius, qui eo uixit tempore additione ad Chronicum
qui eo tempore uixit fol. 1006. cuius hæc sunt uerba.

7 Eodem anno (scilicet 1509. pridie Kal. Junij apud Bernam in Helu
tuor S. Dominici Conuentibus ibidem fratres Prior, Lector, Subprior, e
capti per torturam examinati, degradati ad ignem condemnati misera
combusti, propter quasdam dolosas, falsas, impias, et diabolicas mach
quas in odium immaculatissimæ Virginis Mariæ Conceptionis occa
excogitarunt; Nam quendam simplicem Idiotam superstitiosis quibus
taminibus Diaboli arte dementarunt, ac plurima tam in Sacrosancte E
Sacramento, quàm Sculptis Imaginibus tentauerunt, quemadmodum facta
in Lucem arte caleographiæ sunt impressa, Ideo præsentibus eorundem
superfluum duxi. Tandem uerò ad instantiam Bernensium Haimo
sis Episcopus loci ordinarius inquisitionem contra eos fecit quo adstan
cum Mattheo Walesiano Epõ Achilles Castel Episcopus et Apost
legatus ad hoc à Papa Julio 2° specialitèr missus ab omni gradu, et
Clericali depositos 23. die Mensis Maij potestati tradidit sæcula
hinc ultima die eiusdem Mensis igne (ut hæretici) sunt incinerati
tibus ibidem Multis hominum Millibus. Hæc Nicolaus Baselius
chus Hirsaugiensis citatus à Martino del Rio Societatis Jesu in l
q. 3. sect. 4. in medio disquisitionum Magicarum.

8 Alli sudetti casi si può aggiungere l'auuiso uenuto alla Corte del Re Ca
dalla Città di Cartagena dell'Indie doue essendo Vescouo un frate D
cano, et essendosi nell'anno passato 1616. fatta una processione ne
si cantauano le lodi della Concettione della Madonna ritrouandosi

frati d'ogn'ordine è quasi tutta la Città li Seruitori di esso Vescouo dalle fenestre tirauano sassate alla detta processione. Onde quella medessima notte essendo andato il Vescouo à letto sano, la mattina fù trouato morto è per tutta la Città si dicea publicamente esser stata prouidenza di Dio che uolse liberare quel popolo dalle uessationi che facea detto Vescouo à coloro che seguitauano la pia opinione che la Madonna sià stata conceputa senza peccato originale, et in Roma sono uenuti alcuni che si trouorno presenti, et testificano de uisu questo caso.

9 Sunt notatu dignissima circa materiam de Beatæ Mariæ Virginis Conceptione quæ Tritemius bonus doctor summatim, et omnia comprahendens ait in epist. 33. pag. 975. et lib. de miraculis Beatæ Virginis in Ecclesiam prope Dictelbach. cap. 11. pag. 1095. et lib. de miraculis Beatæ Virginis in Vrticeto cap. 2. pag. 1135. et cap. 4. pag. 1140.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

161

An [illegible] hanc controversiam de [illegible] hoc tempore [illegible] a Conc. Trident. [illegible] non [illegible].

Sunt qui negent expediri debere, quia 1°, inquiunt, Concilium Tridentinum hanc definire noluit; cum igitur Concilium Oecumenicum [illegible] reliquerit, non videtur ad definitionem facile veniendum. Nec enim verisimile est sine gravissima causa Concilij Patres supersedisse [illegible] [illegible] non bene definiri non posse, [illegible] Concilij iudicio se [illegible] [illegible] Ecclesiae futurum [illegible] in ea quoque parte pendens est [illegible] [illegible].

Sed huic obiectioni R[illegible] [illegible] nam in Ecclesia hoc novum non est, ut quae controversia ab uno Concilio decisa non est, ab alijs deinde Summis Pontificibus [illegible] Concilio [illegible] [illegible] et [illegible] Theodoretum in Chalcedon. Synodo [illegible] [illegible] quibus affirmaret, negaret autem Theodoretus [illegible] Sed hanc controversiam Concilium Ephesinum sua authoritate non decernit, nec tamen [illegible] eam controversiam [illegible] decidenit Summi Pontifices et Sacra Ecclesiae Concilia. [illegible] suo Concilio generali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ecclesiae [illegible] Synodo Ecclesiae [illegible] [illegible].

[illegible] etiam ipsum Concilium Tridentinum, ut constat ex ultima sessione [illegible] Summo [illegible] [illegible] quibus [illegible] Sacramentum Eucharistiae, [illegible] Summo Pontifici decidi [illegible]